

Muistoja 60-70 -luvun Somerolta

Somero – savea, soraa ja sementtiä. Mutta myös sireenejä, sinivuokkoja ja ennen kaikkea lujaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Yhdessä tekemistä, naapurin auttamista, toinen toisista välittämistä. Näitä kaikkia kuului siihen parinkymmenen vuoden ajanjaksoon, kun Somerolla synnyin, kasvoinkin, kävin kouluni, sain elämälleni eväät. Nyt seuran Someroa täältä naapurikaupungin vinkkelistä, luen lehdistä tarkkaan, mitä entisessä kotipitäjässäni nykyään tapahtuu ja käyn siellä – tosin aivan liian harvoin... Somerolaisuudestani olen todella ylpeä: kerron usein olevani savesta ja sorasta syntynyt suoraan puhuva somerolainen.

Synnyin Someron sairaalassa ja elin koko lapsuuteni ja nuoruuteni muutaman sadan metrin päässä sairaalasta, joten pääasialliset muistoni liittyvät Pappilankylään. Vanhempani olivat kasvaneet Pajulan kylässä: omat ja sukuni juuret ovat siis vahvasti kiinni Somerossa ja Hämeen Härkätiessä. Lapsuuteni pihapiiri oli isän työhön liittyen täynnä soraa, hiekkaa ja betonia. Aika ankea ja kalsea. Mutta heti vieressä oli ”pikkumetsä”, johon oli kiva tehdä erilaisia majoja ja leikkejä. Ja pelto, josta saattoi lähteä hiihtelemään tai hyvän hankikannon aikana suihkimaan potkukelkalla vaikka joelle asti. Ja santakuoppa, jonka mäkeen sai rakennettua monista kelkoista ”kelkkajonon”. Kesällä santakuopan lämpimässä hiekassa oli mahtavaa hyppiä. Me lapset olimme yleensäkin paljon ulkona ja koulumatkatkin pyöräiltiin, käveltiin tai hiihdettiin. Kesällä käytiin paljon uimassa. Vieläkin muistan sen jännityksen, jonka alkava uimakoulu minulle aiheutti ja miten miltei väkisin äiti sai minut sinne raahata. Ja miten kivaa siellä sitten olikaan! Ja se uimaan oppiminen – se oli mahtava juttu! Lapsuuden jutut ovat kantaneet tähän päivään: vieläkin uinti ja pyöräily ovat ympärivuotisia, mieluisia harrastuksiani. Ja ne mattopyykit: niistäkin nautin yhä edelleen. Mäntysuopa ja puhtaan maton tuoksu vievät minut helposti ajatuksissani lapsuuteni kesiin.

Keväinen Kohnamäki ”sinivuokkomerineen” on myös erityisesti jäänyt mieleeni. Ja naapurin iso sireenipensas, joka aina kukki isäni nimipäivän aikoihin. Ja tietysti naapurit muistivat isää sireenikimpulla. Kylässä käytiin puolin ja toisin, spontaanisti. Ei niitä käyntejä etukäteen sovittu. Kaikkea ei hankittu vain itselle: meidän äidillä oli mm. yhteinen mehumaija naapurin kanssa. Kun joku ihmetteli, että miten yhteiskäyttö luonnistuu, kun marjat kypsyvät niin yhtä aikaa. Eivät ne marjat kuitenkaan ihan samana päivänä molemmissa huusholleissa keittämistä vaatineet eli yhteispelillä se sujui! Arkisen aherruksen lomassa vieraat olivat aina tervetulleita. Koska vanhempieni työ oli omassa pihapiirissä, meillä oltiin melkein aina kotona. Muistan hyvin, miten kylän karjalaisvanhuksia tai vanhainkodin väkeä tuli meille päivälläkin kylään ja äidillä oli aina itse tehtyä tarjottavaa: usein suussa sulavia rinkilämunkkeja tai muuta kotitekoisia. Niin kiire ei koskaan ollut, etteikö olisi ollut aikaa vaihtaa kuulumisia.

Eihän sitä kylällä tietenkään aina kaikesta samaa mieltä oltu ja juorutkin kulkivat. Mutta silti tuntui, että ihmiset välittivät toinen toisistaan enemmän ja kanssakäyminen oli luontevaa.

Postinkantajallakin riitti aina aikaa vaihtaa muutama sana, jos tavattiin. Tunnetuista ihmisistä, sen ajan julkkiksista tai heidän lähipiirinsä ihmisistä, tietysti puhuttiin erityisesti. Lapsen mieleen on jäänyt tarinoita Monosesta, Baddingista, Nummisesta ja oli aika iso juttu, jos heidät ihan oikeasti näki jossain.

Jostain muistan lukeneeni, että kolme asiaa on ihmiselle elämässä tärkeää: tehdä työtä, rakastaa ja olla luova – arkielämässäkin. Työtä tehdään, ei vain itsemme vaan myös muiden hyväksi. Kun rakastaa, joku toinen kokee puolestaan olevansa rakastettu. Luovuus ja uuden etsiminen, ilman niitä elämä vasta tylsää olisikin. Ja totuushan on, että luovuus kimpoaa osin jo eletystä. Ainakin itselleni Somero, sen ihmiset ja luonto ovat olleet suuri innoituksen lähde. Olen kiitollinen elämälle, että sain kasvaa juuri Somerolla.

Kirsi Vikman